

Vlaams
Parlement

stuk **715** (2010-2011) – Nr. 3
ingediend op 27 oktober 2010 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heer Bart Martens, de dames Michèle Hostekint en Tine Eerlingen,
de heer Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts
en Valerie Taeldeman en de heer Lode Ceyskens

betreffende het flankerend beleid voor straling

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Valerie Taeldeman

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

- 715** (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendement
- 371** (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van decreet
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting
- Nr. 3: Verslag

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 19 oktober 2010 het voorstel van resolutie van de heer Bart Martens, de dames Michèle Hostekint en Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts en Valerie Taeldeman en de heer Lode Ceyssens betreffende het flankerend beleid voor straling (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 715/1).

Het voorstel van resolutie werd ingediend na de bespreking op 30 maart, 27 april en 19 oktober 2010 van het voorstel van decreet van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 371/1). Op 30 maart 2010 en 27 april 2010 werden hoorzittingen gehouden over het voorstel van decreet en de haalbaarheid van een lagere norm voor niet-ioniserende stralingen. Over de hoorzittingen en de bespreking van het voorstel van decreet wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 371/2 en 371/3.

1. Toelichting

De heer *Bart Martens* licht het voorstel van resolutie toe. Hij verwijst naar de adviezen van de Minaraad, de SERV en de SAR WGG van 24 juni 2010 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de normering voor vast opgestelde zendantennes. De adviesorganen spreken zich niet echt uit over de voorgestelde norm maar dringen wel aan op flankerende maatregelen op het vlak van communicatie en informatie en op aangehouden onderzoeksinspanningen naar gezondheidseffecten en stralingsarmere telecominfrastructuur.

Het voorstel van resolutie vraagt aan de Vlaamse Regering een geïntegreerde communicatie- en informatiecampagne, een deskundig aanspreekpunt en een toegankelijke webstek omtrent zendantennes en niet-ioniserende straling en omtrent verantwoord mobiel telefoneergedrag. De heer Martens stelt dat de adviesraden informatie en sensibilisering van gsm-gebruikers over het verantwoord mobiel telefoongedrag erg belangrijk vinden. Burgers, en vooral jonge gebruikers, zouden op de hoogte moeten zijn van het feit dat de straling afkomstig van mobiele telefoons in heel wat gevallen veel hoger ligt dan die van de zendantennes.

Er moeten volgens de indieners voldoende aandacht en middelen zijn voor het stimuleren en opvolgen van wetenschappelijk onderzoek naar de langetermijneffecten van niet-ioniserende straling op de gezondheid en naar mogelijkheden om deze (eventuele) effecten te vermijden. Daarbij moeten technologische innovaties die leiden tot lagere stralingsniveaus op de voet worden gevolgd. De Vlaamse Regering wordt ook gevraagd het debat aan te gaan over de gewenste evolutie van het telecomnetwerk op lange termijn.

De heer Martens besluit dat de indieners van het voorstel van resolutie niet vragen om de normen aan te scherpen. Ook de adviesraden hebben daarom niet gevraagd in hun advies over het besluit van de Vlaamse Regering. Er wordt wel gevraagd een flankerend beleid uit te werken en een goede sensibiliseringscampagne over verantwoord mobiel telefoneergedrag op te zetten. De indieners zijn van mening dat door verantwoord telefoneergedrag de effectieve blootstelling sterker kan worden teruggedrongen dan een nog strengere normering voor zendantennes.

2. Bespreking

De heer *Hermes Sanctorum* merkt op dat de kankerspecialist in de SAR WGG een aanvullend minderheidsstandpunt over normering en het gewenste beleid heeft geformuleerd omdat hij vindt dat de norm onvoldoende bescherming biedt.

De heer Sanctorum stelt verder dat de vraag in het voorstel van resolutie om aan informatieverstrekking en sensibilisering te doen juist is. Gsm-gebruik zorgt voor hogere stralingsniveaus dan de zendantennes, maar de antennes zenden continu uit. Het lid laat ook opmerken dat er nauwelijks verschil is tussen dit voorstel van resolutie en de resolutie die in januari 2009 door het Vlaams Parlement werd aangenomen (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 1996/3). Het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdt ook geen rekening met de geest van die resolutie, met name met de vooropgestelde vorm van 3 V/m. Het lid vraagt zich af wat het nut is van een resolutie indien er geen rekening mee wordt gehouden.

De nu voorgestelde resolutie vraagt om wetenschappelijk onderzoek en technologische innovaties te stimuleren, maar de norm die de Vlaamse Regering voor ogen heeft, zorgt niet voor prikkels voor die technologische innovatie. Groen! zal zich daarom onthouden bij de stemming over het voorstel van resolutie.

De heer *Bart Martens* repliceert dat er discussie is over de interpretatie van de norm die in de vorige resolutie werd vooropgesteld. 3 V/m kan als een cumulatieve norm of norm per antenne worden toegepast. Het Brusselse Gewest hanteert een cumulatieve norm maar met een beperkt spectrum van frequenties en met diverse correctiefactoren, waardoor een vergelijking met de vooropgestelde Vlaamse norm mank loopt. Uit de hoorzitting met professor Vandenbosch bleek ook dat er in de praktijk zelden meer dan 3 V/m cumulatief wordt gemeten. Een strikte toepassing van deze norm op elke plaats en elke site zou echter meer zendantennes noodzakelijk maken, wat vanuit stedenbouwkundig oogpunt niet gewenst is en tot bijkomende kosten leidt. Om die reden pleit de meerderheid niet voor het aanscherpen van de norm maar voor een flankerend beleid.

Mevrouw *Gweny De Vroe* zal het voorstel van resolutie mee goedkeuren. Informatie en sensibilisering over mobiel telefoongebruik zijn voor het lid belangrijk, want de mensen zijn zich onvoldoende bewust van de eventuele effecten op de gezondheid. De technologische innovaties, en de richting die de mobiele telefonie in de toekomst zou kunnen uitgaan, verdienen een ruimer debat en zijn een interessant thema voor een hoorzitting in de commissie.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt dat uit de hoorzittingen is gebleken dat er nog veel onduidelijkheden en vragen zijn over de praktische toepasbaarheid van de norm van 3 V/m. Er zijn nog vragen over de kostprijs, werkingskosten en inplanting van nieuwe antennes. Het lid staat niet weigerachtig tegenover het invoeren van een cumulatieve norm, maar wil afwachten hoe de toepassing ervan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verloopt.

Daarom zal het lid het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties steunen. De informatieverstrekking en sensibilisering zijn uitermate belangrijk. Het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie is essentieel om op termijn de problemen aan te pakken. Mevrouw Van den Eynde steunt ook de vraag naar een debat over de gewenste evolutie van het telecommunicatienetwerk op lange termijn. Er zou een ruimer debat moeten komen, niet alleen in het parlement maar ook met de gebruikers, over de graad van bereikbaarheid die moet worden nagestreefd.

Mevrouw Van den Eynde stelt bij amendement voor aan het laatste streepje, met de vragen aan de Vlaamse Regering, een 5° toe te voegen (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 715/2). Daarin wordt gevraagd om “de ontwikkelingen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de plaatsing van bijkomende antennes nauwgezet op te volgen.”.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft zijn norm voor niet-ioniserende stralingen verlaagd tot 3 V/m. Het is voor het lid belangrijk om deze ontwikkelingen en de gevolgen van deze maatregel nauwgezet op te volgen, mocht Vlaanderen in de toekomst een gelijkaardig initiatief willen nemen.

De heer *Bart Martens* antwoordt dat het opvolgen van de ontwikkelingen in Brussel en zeker ook de reactie van de operatoren op deze norm vervat zit in punt 3° over de aandacht voor technologische innovaties. Een vraag is bijvoorbeeld of er in Brussel meer antennes zullen worden geplaatst of naar andere technologie wordt gezocht, bijvoorbeeld om de binnenhuisdekking te verbeteren.

3. Stemmingen

Het amendement nr. 1 van mevrouw Marleen Van Den Eynde wordt verworpen met 6 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Het voorstel van resolutie wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Bart MARTENS,
voorzitter

Valerie TAELEMAN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen:

Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen